2027-mut Aningaasanut inatsisissamut siunnersuut
(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Akissuteqaat

Aappassaaneerinninneq

Aallaqqaasiut
Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq 2027-mut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqarsimaneranik, aappassaaneerinninnermullu isumaliutissiissutaanik qutsavigaat.

Aappassaaneerinninneq aningaasanut inatsimmik suliaqarnermi aqqusaartagaavoq. Aningaasaliissutit annertunerusumik allanngortinnissaannut, aningaasanut inatsimmik politikikkut isumaqatigiissuteqarnissaq utaqqineqarpoq. Tamanna aappassaaneerinninnerup pingajussaaneerinninnerullu akornanni pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tunuliaqutaq
Aallaavik siullermeerinninnermut assinguvoq. Aningaasaqarneq siuariartorpoq. Aalisarnermi akit qaffasipput, piffinnilu amerlanerpaani suliffissaqartitsineq qaffasippoq.

Siuariarnerulli ilaa pissutsinik nammineerluta aqunngisatsinnik aallaaveqarpoq. Saarulliit qaffasissumik akeqarnerat ilaatigut Ruslandimik niueqateqarnikkut mattussinermik Barentillu imartaani pisassat appasinnerannik ataqatigiiffeqarpoq. Pissutsit taakku sukkasuumik allanngorsinnaapput. Taamaammallu isertitaagallartut aningaasartuutinik ataavartunik nammassinnaanngillat.

Siunnersuut sukannersuuvoq. Ingerlatsinermut tapiissutinullu aningaasaliissutinut ataatsimut akinut akissarsianullu iluarsiissutinik ivertitsisoqanngilaq. Ukiunilu siullerni marlunni amigartoortoqartussaavoq.

Piffissami ungasinnerusumi utoqqaasugut amerliartussaagut sulisinnaasutullu ukioqartut ikinnerulissapput. Politiki taamaaginnartillugu 2030-kkut naanissaat tikillugu ukiumut pisortat 400 mio.-nit 500 mio. kr.-nut amigartoornissaat Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit oqaatigaat. Ajornartorsiut annikinnerulerpoq, aaqqinneqanngilarli. Taamaammat aningaasanut inatsit aaqqissuusseqqinnermilu suliaqarneq suli ingerlaqatigiissinneqassapput.

Akinut aningaasarsianullu iluarsiissuteqarnermut ataatsimiititaliap apeqqutai

Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissummini ileqqaarutinik 2024-mit 2027 aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit tamakkiisumik akinut aningaasarsianullu iluarsiivigineqannginnerisigut anguneqartunut naatsorsuusiamik qinnuiginnippoq. Ataatsimiititaliap aningaasat AC-fuldmægtigitut ukioq kaajallallugu atorfinnut naatsorsorneqarnissaat ilanngullugu qinnutigaa.

Piffissami ataatsimut ileqqaarutit 273 mio. kr-t missaannik annertussuseqartut, Naalakkersuisut naliliutigigallarpaat. Missingiineq nalorninartortalik pineqarpoq. Ileqqaarutit

pingaarnertut Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfissuannit taassamalu ataani immikkoortunit nammanneqartoq naliliutaavoq. AC-fuldmægtigip ataatsip ukioq kaajallallugu sulineranut aningaasartuutip 500.000 kr-iunera tunngavissaatillugu, aningaasat ukiuni sisamani ukioq kaajallallugu atorfinnut 546-nut naatsorsorneqarput. Tamanna aningaasartatigut sanillersuussinerinnaavoq atorfinnillu atorunnaarsinneqarsimasunik naatsorsuinerunani.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat
Naalakkersuisut aappassaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuutinik katillugit 62-nik saqqummiussipput. Taakkunannga 55-it aningaasaliissutinut tunngapput, arfineq marlullu oqaasertaliussanut tunngallutik.

Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut pingasunut katersorneqarput. Teknikikkut allannguutit, allannguutit missingersuutinut sunniuteqanngitsut aningaasartuutaanerusullu. Teknikikkut allannguutit aningaasaliissutinik allannguinngillat.

Allannguutit missingersuutinut sunniuteqanngitsut kontot ukiullu akornanni aningaasanik nuussiffiupput. Allannguut annerpaaq Tasiilami illumut ilinniarfimmut tunngavoq. Ataatsimut aningaasaliissutit allannguuteqarnatik 16,2 mio. kr.-upput. 2027-mili 10,8 mio. kr.-nik immikkoortitsinani 1,8 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasat pilersaarutip aqunneqarneranut pisariaqartitsinermillu misissueqqissaarnermut Inatsisartunut 2027-p ukiaani saqqummiunneqartussamut atorneqassapput. Tamatumalu kingorna aningaasartuutit annertunersaat 2028-mut inissinneqarput.

Taakku saniatigut ilaatigut ilinniartitaanermut timersornermullu immikkoortumi, ilinniartut inaannut immikkoortumi upalungaarsimanermilu annikinnerusunik nuussisoqarpoq.

Siullermeerinninnerup kingorna aningaasaliissutinut nutaanut aningaasartuutaanerusussanik ataasiakkaannik ivertitsinissamik pisariaqartitsisoqarnera paasinarsivoq. Taakku kinguartinneqarsinnaanngillat, taamaammallu maanna ivertinneqarput. Taakku ataatsimut 2027-mi 25,8 mio. kr.-nik 2027-miillu 2030-mut 69,9 mio. kr.-nik annertussuseqarput.

Aningaasartuutit annertunerit Neqi A/S-mut attuumassuteqarput. 2027-mi 20 mio. kr.-nik 2028-millu ukiumut 8 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasaliissutit marlunnik immikkoortoqarput. Siulleq 2027-mi suliffeqarfiup nillataartitsivianik qerititsivianillu iluarsaassigasuarnissamut 12 mio. kr.-nik immikkut ittumik tapiissuteqarnermut tunngavoq. Iluarsartuussinerup aalaakkaasumik ingerlatsineq suliffeqarfiullu toqqorsiviani inuussutissanik isumannaatsumik toqqortaateqarsinnaaneq qulakkiissavaa. Tullia Neqi A/S-mik ukiumut 8 mio. kr.-nik sullissinnissamik isumaqatigiissuteqarnermik imaqarpoq. Isumaqatigiissutikkut savaatillit savanik, savaaqqanik nersussuarnillu tunisisarnissaat qulakkeerneqarpoq. Tamanna kujataani nunalerinermut annertuumik pingaaruteqarpoq. Tamatuma immikkoortumut periusaasinnaasumik nutaamik suli suliaqartoqarnera allanngortinngilaa.

AQQUT-mut 2027-mi 2,3 mio. kr.-nik 2028-millu ukiumut 3,3 mio. kr.-nik ilitsersuinermik suliniuteqarnerit nukittorsarnissaannut immikkoortitsisoqarpoq. Taakku 2027-mi ukioq kaajallallugu suliffinnik marlunnik 2028-millu pingasunik naleqarput.

Ilitsersuineq nukittunerullunilu aaqqissuussaanerussaaq, meeqqallu atuarfiannit aallarteriissaaq. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit 18-iliisimatsiartullu immikkut aallunneqassapput. Inuusuttut amerlanerusut ilinniartitaanermik suliffissamillu naleqquttumik toqqaasinnaassapput. Amerlanerusullu ilinniakkamik aallartitaminnik naammassinnissapput. Ataqatigiittumik ilitsersuinerup taamaatiinnartarneq pinaveersimatissinnaavaa inuusuttullu kajumissusiannik nukittorsaalluni.

Aningaasat ilinniartitsisunut amerlanernut ilitsersuisullu amerlanerit ilinniartinneqarnerinut atorneqassapput. Suliniut meeqqat atuarfiannit inuusuttunut ilinniarfimmukarnermut ataatsimoortumik iliuusissatut pilersaarummi ilaassaaq. Tassanilu tunngaviusumik ingerlatsineq aamma ilaavoq, taamaalilluni amerlanerusut sukkanerusumik inuussutissarsiornermut ilinniarfimmi aallartissinnaaqqullugit. Suliniut Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-mik ilinniartitaanermullu periusissiamik ikorfartuisuuvoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut aningaasaliissutit amerlanerit immikkoortinneqarput, tassanilu allaffissornermut aningaasaliissutit attaveqarnermut immikkoortumik pilersitseqqinnissamut ukiumut 2,2 mio. kr.-nik annertusineqarput. Taakku ukioq kaajallallugu atorfinnik pingasunik naleqarput. Nunap suli ammanerusumik aqunneqarnissaanik politikikkut kissaateqarneq tamatumunnga tunuliaqutaavoq. Immikkoortup tusagassiortunik sullissineq Naalakkersuisullu oqariartuutaannik, aalajangiussaannik pingaarnersiugaannillu siaruarterineq nukittorsassavaa. Tamatuma innuttaasut Naalakkersuisut sulinerannik malinnaasinnaanerat ajornannginnerulersissavaa.

Kommuninik nakkutilliineq ukiumut 1 mio. kr.-nik nukittorsaavigineqassaaq. Tamanna immikkut borgmesterit atuuffimminnik isumaginninnerannik immikkut aallussinermut tunngassuteqarpoq. Aningaasaliissutit pingaarnersiuinermik 2026-mut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissummi isumaqatigiissuteqarnermik nangitsineruvoq. Aningaasat suliniutinut nutaanut sillimmatini inissinneqarallarput. Siunissami kommunit aaqqissugaanerat isummerfigineqarpat atugassanngortinneqassapput. Tamanna 2027-p ingerlanerani pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Taamattaarlu ukiunik arlalinnik sivisussuseqartumi pinerluuteqartarnermik eqqartuussisarnermik tigusinissamut immikkut ilisimasalinnik eqimattamut 350.000 kr.-t immikkoortinneqarput. Aningaasat eqimattap immikkut ilisimasalinnik inuttaqartup suliaminik naammassinninnissaata tungaanut immikkoortinneqarput, kingornalu tamanna politikikkut isummerfigineqassaaq.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit pingaarnertut teknikimut tunngassuteqarput. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni Filminstituttip Filmiliortarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tamanna pillugu malittarisassani erseqqinnerusumik aalajangersakkat malillugit nunanit allaneersut Kalaallit Nunatsinni filmiliornerannut aningaasanut inatsimmi anngaasaliissutitut aalajangersarneqartuni aningaasartuutit 25 procentiinik utertitsisinnaanerannut piginnaatitsisumik oqaasertaliussat ivertinneqarnissaasa qinnutigineqarnera immikkut oqaatigineqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuutit ataatsimut IS-ip inernera – tassa ingerlatsinermi sanaartornermilu inernerit – 2027-mi 16,8 mio. kr.-nik ajorseriartippaat. 2027-mit 2030-mut tamakkerlugu ajorseriaat 69,9 mio. kr.-uvoq. Taannalu aningaasartuutaanerusuinnarnik patsiseqarpoq.

Siullermeerinninnermi ukiuni sisamani IS-ip inernera 40,3 mio. kr.-nik sinneqartoorfiuvoq. Allannguutissatut siunnersuutit kingorna maanna 2027-mit 2030-mut 29,6 mio. kr.-nik amigartoortoqassaaq. 2027-innarmi amigartoorutit 115,6 mio. kr.-upput.

Taamaalilluni aappassaaneerinninnermi ukiuni sisamani siunnersuut oqimaaqatigiinngilaq. Oqimaaqatigiissitsineq pingajussaaneerinninnerup tungaanut pilerseqqinneqassaaq. Tamanna taamanikkussamut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutini saqqummiussaanni takuneqarsinnaassaaq.

Aningaasanut inatsimmik isumaqatigininniarnerit
Partiinik isumaqatigininniarnerit pingajussaaneerinninnerup tungaanut nangittumik ingerlanneqassapput. Naalakkersuisut partiit maanna tikillugu ilapittutaannik qujaffigaat.

Isumaqatigininniarnerni aallaavik sukannersuuvoq. Siunnersuut oqimaaqatigiissinneqassaaq, aningaasartuutillu nutaat aningaasalersuutinik sukumiisunik ingiaqateqartinneqassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit kisimiillutik aningaasartuutinut sinaakkutini atugassani 70 mio. kr.-t missarpiaat atorpaat. Matumani immikkoortitsinissaq pingaaruteqarpoq. Aningaasat atugassat sinaakkutaapput aningaasartuutit malitassaat. Taakku karsimi aningaasaataanngillat.

Pingajussaaneerinninnerup tungaanut akileraarutinut akitsuutinullu missingiussat nutaat ilanngunneqassapput. Isertitaanerusinnaasut maanna naatsorsugaareersunut sanilliullugit nalilersorneqassapput. Siunnersuummi aalisakkat akiinik pitsaasunik toqqammaveqareerpoq. Isertitaanerugallartut sallertut pingaarnertullu Nunatta Karsiata akiuussinnaassusianik nukittorsaanermut aningaasanillu uninngasuutinik upalungaarsimanissamut pingaaruteqarluinnartunik qulakkeerinninnissamut nukittorsaatitut atorneqartariaqarput. Tamanna aamma Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutigaat. Akisussaassuseqartumik aningaasaqarnikkut politikimi piffissani pitsaanngitsuni aningaasanik atugassanik illikartitsisarneq ilaavoq.

Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutissanut ilimagisat
Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit arlallit saqqummiunneqassapput. Taakku kisitsisinik ullumikkut taasannik allannguissapput.

Partiinik aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqarneq pingaarnersaavoq. Tamatuma saniatigut akileraarutinut akitsuutinullu missingiutit nutaat kiisalu kommuninik ataatsimoortumik tapiissutinik isumaqatigiissuteqarsinnaaneq ilanngunneqassapput. Inunnut innarluutilinnut inatsimmi atugassarititassat ataatsimoortumik tapiissutinik isumaqatigininniarnerni ilaapput.

Naggasiut
Naalakkersuisut naggasiullugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq suliamik ingerlatsinermi suleqatigiilluarsimaneranut qujaffigaat.

2027-mut aningaasanut inatsit innuttaasunut qanittumik malugineqarsinnaasussaavoq. Peqatigisaanik taanna aningaasaqarnermik oqimaaqatigiissitsissaaq. Aappassaaneerinninnerup kingorna ukiuni sisamani amigartoortoqarpoq. Tamannalu isumaqatigininniarnerit nangittumik ingerlanneqarneranni ilanngutissavarput allanngortinnissaalu qulakkeerlugu. Tamatuma pisinnaanissaa Naalakkersuisutut upperaara.

Taama oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit oqallinnissaq qilanaaraara.